

SOCIAL KRITIK

NR. 68 - MAJ 2000

TIDSSKRIFT FOR
SOCIAL ANALYSE & DEBAT

TEMA: MEDICINAFHÆNGIGHED — et brugerperspektiv

Anvendelse:
Når du har ondt i mundens slimhinde, kan du lindre smerten ved lettere betændelse i mundhulen.

ABER
MT 6106193

Dosering til voksne:
Til mundskylning og gurgling: 1/2-1 teskefuld i et glas vand 2-3 gange daglig.
Til pensling: Pensles ufortyndet direkte på det angrebne sted i mundhulen.

Opbevares utilgængeligt for børn.
Bør ikke anvendes til børn under 2 år uden lægens anvisning.
Indeholder ethanol.

Batch nr.:
Anvendes før:
764981
JUL 2000

Indhold og mængde:
Calcium og magnesium er tilsat i form af calcium-l-hydrogencarbonat og magnesiumcarbonat.

Pr. g:	Pr. måleske (3g/5ml):
333 mg	1000 mg
54 mg	162 mg
25 mg	75 mg

19.00

Redaktør: Benny Lihme

Redaktionens adresse:

Social Kritik, Nansensgade 66 kld.

1366 Kbh. K

Tlf: 33 93 99 63 eller 45 42 44 83

Fax: 33 15 80 76

Giro: 2 80 25 62

Abonnement: Kr. 400,- for seks numre.

Nummer 68. Kr. 86,-.

Ved køb af studiesæt ydes studierabat.

Bestillinger sendes til redaktionens adresse.

Betaling pr. check eller postgiro.

Fotografisk, mekanisk eller anden form for gengivelse eller mangfoldiggørelse af dette tidsskrift eller dele heraf er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Grafisk tilrettelægning og forside:

Susanne Whitta Jørgensen, Grafisk Himmel.

Tryk: Narayana Press

Tidsskriftet Social Kritik udgives af foreningen "Selskabet til fremme af Social Debat". Selskabet blev stiftet d. 4. 5. 88., og har som formål at fremme og deltage i den offentlige debat om sociale emner. En af måderne hvorpå Selskabet realiserer formålet, er at udgive dette tidsskrift. Selskabet og tidsskriftet skal tjene som forbindelsesled mellem samfundsvidenskab, social forskning og den sociale praksis. Foreningen og tidsskriftet skal holde sig fri af parti- og fagforeningspolitiske interesser.

SOCIAL KRITIK's referencegruppe består af: Flemming Balvig, Johs. Bertelsen, Hans Bonde, Nils Bredsdorff, Ning De Coninck-Smith, Agi Csonka, Rosmari Eliasson, Tine Rask Eriksen, Bjarne Lenau Henriksen, Jesper Holst, Thorkild Høyer, Signe Mette Jensen, Jørgen Jepsen, Ejler Johansen, Anders Kelstrup, Birgit Kirkebæk, Morten Kjærum, Ida Koch, Øjvind Larsen, Søren Langager, Karin Lützen, Anne Løkke, Bent Madsen, Søren Magnussen, Thomas Mathiesen, Jan Morell, Beth Grothe Nielsen, Birger Steen Nielsen, Henning Salling Olesen, Benedicta Pécseli, Knud Erik Pedersen, Mette Pless, Annick Prieur, Finn Dam Rasmussen, Kim Rasmussen, Flemming Røgilds, Lone Scocozza, Ove Sernhede, Søren Smidt, Karen Ellen Spannow, Asger Sørensen, Sune Sunesson, Peter Thielst, Morten Thing, Jørn Vestergaard, Kirsten Weber, Jacob Hilden Winsløw.

For mere end ti narkoår siden, nærmere betegnet d.26.2.1990, udspandt der sig nogle spændende diskussioner om "Fremtidens kontrolpolitik" på Københavns Universitet. Den norske sociolog Nils Christie formåede at overbevise om, at narkoen kunne være "en god fjende" at have for især politi og politikere. Og den amerikanske Harvard-læge Lester Grinspoon var lige så overbevisende i sin dokumenterede nedgørelse af den myndighedsidioti som stædigt fastholdt et forbud mod brug af marihuana i medicinsk øjemed.

Grinspoon havde begået en empirisk set overbevisende bog om netop det betimelige i at anvende marihuana overfor bestemte typer syge mennesker, som i forvejen ikke havde responderet på konventionelle kemiske produkter, eller som ligefrem var blevet (mere) syge af den konventionelle behandling.

Ved en efterfølgende middag i byen, hvor undertegnede deltog, holdt vi os til rødvin og cognac, mens Grinspoon "underholdt" med det besvær han både personligt og i forhold til sin akademiske karriere, havde måttet stå model til p.g.a. det kætteri, som det blev betragtet som, når en universitetsforsker læge, helt uden stof-ideologiske ambitioner, nøgternt redegjorde for visse patienttypers (illegale) profitering af marihuana. Hans eksempler og empiri vedrørte især svært syge kræftpatienter, HIV-smittede og folk med svære muskellidelser, som profiterede af marihuanaen i forhold til smertelindring, undgåelse af kvalme fremkaldt af den kemiske medicin, opnåelse af bedre appetit o.lign.

Men som sagt: marihuana var et forbudt rusmiddel, ikke et medicinsk præparat!

En grænsedragning som imidlertid, formodentlig til glæde for Grinspoon og hans renommé blandt fagkollegaerne, er blevet flyttet en del de senere år. I det ansete tidsskrift *The Economist* (4.12. 1999), har man således kunnet læse, hvordan staten Maine i USA ved en folkeafstemning har gjort marihuanaen "semi-respektabel", idet plantens afgrøder nu legalt kan anvendes overfor visse indikerede medicinske lidelser. *Economist* konstaterer, tilfreds med legaliseringen, at "where there's smoke, there's medicine". Og Maine er da også den sidste af syv stater, som på baggrund af folkeafstemninger har taget dette legaliseringsskridt.

De andre stater er Alaska, Arizona, Colorado, Nevada, Oregon og Washington, som uden at rødme kan legitimere deres beslutninger som videnskabeligt set fremsynede og velbegrundede. For der er kommet, og kommer fortsat, forskningsrapporter som dokumenterer det medicinske forsvarlige i at "fyre den fede" i stedet for at sluge "den bitre" (en udvikling som Grinspoon sammen med kollegaen James B. Bakalar dokumenterede i bogen *Marihuana, the forbidden medicine*, Yale Un. Press, 1997).

I England er et storstilet lægeligt forskningsprojekt sat igang omkring en elektronisk indhegnet hampemark med bevæbnede vagter, sensorer og hele security-dytten (*The Economist* 19.2.2000), og herhjemme udtaler overlæge, dr.med. Per Soelberg-Sørensen fra Rigshospitalets neurocenter, omend modstræbende, at det nu er dokumenteret at cannabis lindrer visse af sklerosepatienternes smertefulde symptomer (Politiken d.7.3.2000).

Tja, fristes man til at udsukke. Hvis den lægelige og farmaceutiske forskningsverden havde været lige så konservativ og tilbageholdende når det gælder den kemiske produktudvikling, havde befolkningen i den kemiske velfærdsstat givetvis gået rundt med en helt anden rejsning og klarsyn, end tilfældet er.

Som terningerne nu er kastet, er der da vist ikke andet at gøre, end at henføre cannabis/marihuana til den øvrige integrationspolitik i forholdet til "det fremmede", hvis ikke læger og farmaceuter vil have en anklage for racisme på halsen. Altså, velkommen til denne smukke plantes afgrøder, til denne etniske minoritet i kemikaliernes verden.

li.

Stig Helweg-Jørgensen ANGSTEN FOR ANGSTDÆMPEREN	4
Stig Helweg-Jørgensen "FOLK HAR GLEMT ALT OM AT VI VIRKELIGT EKSISTERER"	6
Ebba Holme Hansen PSYKOFARMAKAFORBRUGET I DANMARK	16
Britt Vikander SMÅ PILLER KAN GIVE STORE PROBLEMER	25
Kristin Eskildsen og Ebba Holme Hansen ER "LYKKEPILLER" EN LETKØBT LØSNING?	30
Ebba Holme Hansen og Stig Helweg-Jørgensen PSYKOFARMAKAAFHÆNGIGHED I ET BRUGERPERSPEKTIV	34
Jan Albinson og Lena Westin OM MEDICINAFHÆNGIGHED	38
Thor Øivind Jensen MED ONDT SKAL ONDT FORDRIVES	56
Laila Launsø og Henrik Langgaard "DEN SELVVISITERENDE PATIENT"	68
Karen Ellen Spannow MEDICINSK FORSTÆRKET NORMALITET (anm.)	79
Karl Held VIAGRA	82
Benny Lihme SKIZOFLOKKEN (anm.)	85
Benny Lihme STJERNERNE OG MEDICINBÆRERNE (anm.)	89
Claus Bjerring KULTURENS UBEHAG (anm.)	90
Morten Ejrnæs AFSKAF BEGREBET DEN SOCIALE ARV (debat)	92